

המשך משתה היין פורים תשפ"ג

איתא מהחידושי הר"ם טעם שנכתבו דור המבול ודור הפלגה בתורה, משום שבכל איש ישראל יש בחלל השמאלי שבלבו משהו מדור המבול ומשהו מדור הפלגה ועליו להכניעו. ולפי דבריו, ברור שכן הוא בכל המאורעות שמופיעים בספר התנ"ך, נמצא שבכל אחד יש משהו מפרעה ומשהו מהמן...

פרעה אמר "לי יאורי ואני עשיתיני" (יחזקאל כ"ט ג'), וקשה להעלות על הדעת איך שייך שיהיה לאיש יהודי מאמין, אחיזה כלשהו בקלי' כזו שניבא עליו יחזקאל הנביא "כה אמר ה' הנני עליך פרעה מלך מצרים התנים הגדול הרובץ בתוך יאוריו אשר אמר לי יאורי ואני עשיתיני". [אמנם אין האשמה תלויה בי, מאחר ומימרא זו לאו מדילי הוא,

רק דברי אלוקים חיים מן החידושי הר"ם, והן אמת שאלו הדברים קשים מאד להעלות על בדל שפתיים, אולם מה אעשה שציוונו חכמינו ז"ל "חייב איניש לבסומי בפוריא", וריבוי יין מכריח להוציא האמת לאור עולם, ומה אעשה שזו האמת הנצחית... וניקיתי אנכי מכל אשמה לבל יהיה עלבון לשום אדם מחמתי מאחר ואין הדבר תלוי בי].

והענין הוא שבאמת אין שום אדם כופר במזיד חלילה לומר דברי שטות כאלה - לי יאורי ואני עשיתיני, אמנם ברגע שנשכח מלב יהוד הבורא, ונכנס דאגה בלב מה יהיה בענין פלוני ובעסק פלוני, כגון כשנפתח על ידו חנות דומה לשלו ומסיג את גבולו, והוא דואג ומתהלך סר וזעף כאילו הבורא מבקש לגזול פרנסתו ממנו, הנה זהו נגיעה בשוגג או באונס בקלי' הנוראה של "לי יאורי ואני עשיתיני", שולוא זאת, היה יודע שהפרנסה שלו אינו בשליטתו כלל, והיה יודע שהבורא הוא מדרך הטוב להיטיב ומבקש רק להיטיב לו עוד ועוד, ואם הבורא המנהיג את העולם מבקש רק להיטיב לו, איך שייך שיהיה האדם הנברא מתהלך סר וזעף ומלא דאגה בדמיון שהנה הולך הוא לאבד פרנסתו, והלא הפרנסה מן השמים באה לו, ואין לו שום נגיעה בפרנסה, "וידעו כל יושבי מצרים כי אני ה' יען היותם משענת קנה לבית ישראל" (יחזקאל כ"ט ו').

וקלי' המן הוא באופן אחר, "ויאמר המן בלבו למי יחפוץ המלך לעשות יקר יותר ממני" (אסתר ו' ו'), ולא כפר כפרעה לומר "לי יאורי ואני עשיתיני", רק היה מלא גיאיות למי יחפוץ המלך לעשות יקר יותר ממנו, וזו קלי' יותר קשה שפוגמת בדקות ואדרבה נדמה לו שהוא עובד ה' שהרי מאמין הוא באמיתות הבורא, בעת שלמעשה רחוק הוא כמטחוי קשת, משום שאין אני והוא יכולים לדור בכפיפה אחת.

זה המציאות שמי שאינו מחשב ביחוד הבורא בשלימות, לא ימלט שייכשל חלילה בכפירה בשוגג או כפירה באונס רחמנא לשיזבן, כי מי שאינו חושב מיחוד הבורא, סופו לחשוב שהוא עצמו הבורא... אשר על כן אין לנו עצה אחרת רק לייחד הלב בקריאת שמע פעמיים ושלוש בכל יום "שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד" לחקוק על לב שאין עוד מלבדו, והפירוש של אין עוד מלבדו הוא, שאם פתח אחד חנות דומה לו ומסיג את גבולו ויורד לחייו, ידע נאמנה שהבורא הוא אחד, ואין לו שני בוראים חלילה - בורא אחד שמבקש להיטיב לו ובורא שני שמבקש להרע לו ולגזול פרנסתו, זהו בורא אחד אשר דרכו רק להיטיב בלי שום רע! כי הוא אין עוד מלבדו אפס זולתו, ואם כן על מה הנך דואג ומתמרמר?! ולעת כזאת לא יועיל לזעוק בקול ניהר שאין עוד מלבדו, משום שהוא כטובל ושרץ בידו, שבפנימיות לבו הוא דואג ומתמרמר כאילו יש עוד מלבדו חלילה וחלילה הס מלהזכיר, לכן התשובה לכל פחד ולכל דאגה לזעוק עוד ועוד "אין עוד מלבדו", "אין עוד מלבדו", "אין עוד מלבדו", עד שיכנסו הדברים לפנימיות לבו ותסור

הדאגה ממנו. (והחל לרקד בניגון "אין עוד מלבדו, אין עוד מלבדו, אין...").

ונשאלתי מקודם מה הפירוש בתיבות "להתוודע ולהיגלות כי הוא מלך על כל הארץ", ובאמת קשה לי מאד פירוש המילות בברכת "ישתבח": "ונגדלך ונשבחך", הלא הבורא מלוא כל הארץ כבודו ואין עוד מלבדו, אם הוא מלא את כל הארץ ואת כל הבריאה עליונים ותחתונים, איך נוכל להגדילו עוד יותר?

וכיון שהיום נתבקשתי לדבר דברים פשוטים, אעשה כרצון איש ואיש ואומר פשוט פשוט... חז"ל אומרים על בעל גיאה שאין אני והוא יכולים לדור בכפיפה אחת, נמצא כשהוא מתגאה חלילה ואומר בסתר לבבו "למי יחפוץ המלך לעשות יקר יותר ממני", הוא מסלק השכינה מן המקום ההוא, ועל זה אומרים "ונגדלך", שנתבטל להבורא בפנימיות לבבנו עד שנהיה כאין וכאפס ולא נתפוס שום מקום, או אז יגדל הבורא כביכול ב"ה, שיוכל לחזור לדור עמו בכפיפה אחת, ויתגדל וישתבח למלאות את מקום חסרונו שהחסיר בעת שנסתלק מלשכון עם הבעל גאה בכפיפה אחת...

נמצא פירוש חדש בברכת "ישתבח", "ונגדלך ונשבחך ונפארך", איך נגדילו, ע"י שנצמצם את עצמינו ונתבטל ממציאיות לפני הדר כבוד גאונו, ואז יהיה "להתוודע ולהיגלות"... (והחל לזמר "להתוודע ולהיגלות").

דער בורא איז דאך אזוי גוט, סאיז אזוי גישמאק צו דינען דעם הייליגען בורא (הבורא הוא כ"כ טוב, כמה נעים הוא לעבוד את הבורא), והבורא בעצמו נותן לנו כח לעבוד אותו, הצרות מתחילות כשאין מכירים בכך ומדמים לומר שאין לנו כח לעבוד את ה', כפי שיש מענה בפי בני אדם לומר איך ליג דאך אזוי אין דער ערד (אני מונח כ"כ בארץ) ואיך אוכל לעבוד את ה'.

ובהיות שהיום ביקשוני לדבר דברים פשוטים, אענה ואומר פשוט בתכלית, שאין שום אדם שמונח בארץ! "שכן ארץ ורעה אמונה" (תהילים ל"ז ג'), חסידים אמרו, אז מליגט אין דער ערד, זאל מען זיך אנפאשן מיט אמונה (אם מונחים בארץ, ירעו באמונה) עד שמרוב אמונה יראו שאינם מונחים בארץ כלל... (והחל לנגן נאר אמונה נאר אמונה אין בורא כל עולמים).

(הניח ידיו על ראש אחד התלמידים ובירכו בברכת "ונחה עליו רוח ה' וגו'", ואמר): "ונחה עליו רוח הוי"ה רוח חכמה ובינה רוח עצה וגבורה רוח דעת ויראת הוי"ה" עם הכולל בגימ' "יברכך הוי"ה וישמרך יאר הוי"ה פניו אליך ויחנך ישא הוי"ה פניו אליך וישם לך שלום".

(משתה היין פורים תשפ"ג)

רעווא דרעוויין

שבת זכור בשילוב עם פרשת ויקרא, הוא זמן מלא אורות עליונים, שמתחילים ללמוד פרשיות הקרבנות, ובד בבד העסק במחיית עמלק. "כי יד על כס י"ה מלחמה להוי"ה בעמלק" (שמות י"ז ט"ז), אמרו חז"ל (תנחומא כי תצא פרק י"א) "אין השם שלם ואין הכסא שלם עד שימחה זרעו של עמלק", והענין הוא דאיותיות השם הוי"ה צריכים להיות מיוחדים בלי פירוד, ונחלקים לב' יחודים, יחוד עליון אותי"י י"ה נגד חכמה ובינה, ויחוד ו"ה המכונים דודים שהיחוד שלהם תלוי במעשי התחתונים, ו' כנגד מידה שישית יסוד צדיק, ואות ה' נגד מלכות, ומכונה בשם יחוד שש ושבע, שהקלי' הערב רב מבקש להפריד בין שש לשבע, כמ"ש בחטא העגל "וירא העם כי בושש משה",

והנה זהו זרעו של עמלק שזורע בקרב בני אדם, ואותם צריכים להכרית בכח אלוקי, כמאמר האוה"ח שם דבכח אלוקי ינוצח החפץ, להכניע את יצר המפתה שציוותה תורה "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם", מינות ועריות, אשר בכח אלוקי יכולים לנצח החפץ, כשיודעים שזה התאוה הוא זרעו של עמלק, ובהתגברות על התאוות מכריתים זרעו של עמלק. ואין לנו עצה אחרת בדור שלנו, כאשר צדו צעדינו מלכת ברחובותינו, וכל מקום שהולכים מלא בתאוות ותועבות אפיקורסות ומינות, עד שבדרך הטבע אין לנו דרך להינצל מזרע עמלק שלא ישתרש בקרבנו, רק בגילוי זה שגילה האוה"ח הקדוש שבכח האלוקי ינוצח החפץ, שאין אנו אנשי טבע כי אם בני מלכים חלק אלוהה ממעל אשר כח האלוקי מושרש בקרבנו, ואם מגבירים את הכח האלוקי בנפש פנימה, בכוחה אפשר לנצח החפץ והתאוות.

וזה חלק מקליפת עמלק למנוע את התגברות הכח האלוקי, "אשר קרך בדרך", שעושה מכל דבר מקרה לבל יתלה הכל באלוקות, וממילא ימנע אור הכח האלוקי שלא יוכל לגבור חלילה, ועי"ז מגביר את שכחת ה' שהוא היפך מצות הזכירה, והמליץ על זה הרבי ר' שמעלקא מניקלשבורג זי"ע אשר בהתגבר כח עמלק המקרר ומשכיח את ה', באים לבית הכנסת לעמוד לפני ה' בתפילה אמנם לבו בל עמו משום שהוא יבש כאבן, ואז זורק מילות כלפי מעלה, פירוש שזורק את תיבות התפילה בלי כוונת פירוש המילות ובלא התעוררות הלב, רק זורק מילות כלפי מעלה בלי הרגש הלב, ואז הבושה עצומה שהוא עומד לפני מלכי המלכים ומדבר כשלו בל עמו. והספרים הקדושים מלאים מענין זה אשר ברית המעורר מכוון כנגד ברית הלשון, ולכן אם נפגם אצלו בקדושה ונפל לקלי' עמלק שזורק מילות כלפי מעלה, אזי גם מילות התפילה שלו נפגמים.

העולה מדברינו אשר כל עניינים האלו הם הכנעת זרעו של עמלק, התגברות על כל המונעים את הקדושה, וביותר שמירת הלב והעניינים, וסילוק הקרירות וכל מה שמביא לידי קרירות, רק לעשות כל טעדיך בתורה ותפילה ובמעשים ושימוש תלמידי חכמים כדי להגביר בקרבך את הכח האלוקי אשר על ידו ינוצח החפץ, ולזה מסוגל שבת זכור אשר הקריאה מעורר הזמן להכרית זרע עמלק הרוחני ולשמור עצמו מהיום והלאה מכל משמר של חטא ופגם, ואז כשהוא שומר על עצמו כראוי, הקב"ה אומר אם אתה משמר את שלי אני משמר את שלך, ואז בא למדרגת "רגלי חסידיו ישמור" ובכח אלוקי ינוצח החפץ, כמו שיהיה לעתיד לבוא במהרה כאשר יראו עינינו וישמח לבנו בשוב ה' ציון אז יהיה לה' המלוכה ולא יהיה קיום לכל הקלי' ולעמלק וזרעו בב"א.

(רעוא דרעוין ויקרא – זכור תשפ"ב)

והנה בספה"ק 'שערי אורה' שהקלי' שוכנים סביבות ירושלים, וכ"כ ב'מאור עיניים' על פסוק "שפכו דמם כמים סביבות ירושלים" (תהילים ע"ט ג'), שהם סובבים את שערי המלכות ברצונם לניקן מן הקדושה מהשפעת יסוד צדיק, ולהפריד חלילה יחוד יסוד ומל'. הנה בחינת יסוד הזה נקרא זכר, והוא סוד פרשת "זכור", כדאי ב'אוהב ישראל' ושאר ספרים כי ד' פרשיות כנגד ד' אותיות שם הוי"ה, שק"ל גימ' נפ"ש נגד אות ה' של השם, וזכור נגד אות ו' דשם הוי"ה בחי' זכר. פרה נגד ה' ראשונה המכונה אמא עילאה, 'תבוא אמה ותקנח צואת בנה'. ושבת החודש נגד אות י' של השם הוי"ה. וחג הפורים חל בין פרשת זכור לפרשת פרה, שזה היה רצון עמלק להפריד בין י"ה לוי"ה עי" פגם ופירוד בין יסוד ומל'.

לזאת ציוה הבורא לעקור את עמלק, ומצינו שזו מצוה ראשונה שמצווה מלך ישראל כשנתמנה למלך, כמ"ש בהפטרה (שמואל א' ט"ו א-ג') "ויאמר שמואל אל שאול אותי שלח הוי"ה למשחך למלך על עמו על ישראל ועתה שמע לקול דברי הוי"ה, כה אמר הוי"ה וגו' פקדתי את אשר עשה עמלק לישראל וגו' עתה לך והכית את עמלק". וכל אדם הוא בבואה של כל המערכה העליונה, ולכן כשאדם מקבל על עצמו עול מלכות שמים, הרי זה בחינה שהוא נמשח למלך שנעשה מרכבה למלכות הבורא, ואז המצוה הראשונה שלו הוא לתקן השפעת יסוד צדיק למל' שלא יהיה פגם ופירוד חלילה, שבוזה תלוי עיקר המלכת הבורא ושליטת מלכות דקדושה. וכבר צווח הרה"ק מפיאסענצע זי"ע הי"ד בדם לבו בספרו 'אש קודש' על לשון המדרש דאין השם והכסא שלם עד שימחה זרעו של עמלק, ולכאורה למה אמרו זרעו של עמלק, ולא סתם עד שימחה עמלק, וכתב בלשונו הזהב "אבל הרמז הוא עד שימחה מה שעמלק זורע, כי גם אחר שימחה עמלק, הזרעים שזרע, ישארו", היינו הקרירות שהכניס עמלק בלבבות ישראל שנשאר גם אחר כריתת עמלק, והוא בזמנו בעת המלחמה כתב על הקרירות שנכנס באונס, "השבת שמחללים הרבה מישראל רחמנא ליצלן באונס מפני צרותיו של עמלק, ישאר בכמה מהם זמן רב מחולל אצלם, וקדושתו מחוללת, ולא יפחדו כל כך לעשות בו מלאכה כמו עד עתה, הזהירות ממאכלות אסורות לא תהא אצל הרבה מהם כל כך חמורה כמו עד עתה, אם חס וחלילה נכשלים בהם בימי עמלק, והאם אותם בני הנעורים שמוכרחים להתבטל מתורה ואינם יודעים בעצמם אם חיים הם מצער וצרות רחמנא ליצלן, ישובו במהרה להכניס את ראשם ורובם לתורה כמאז, גם אחר שימחה עמלק, "אין השם שלם ואין הכסא שלם עד שימחה גם זרעו של עמלק", הזרעים שזרע בנו, ולכן מחה אמחה את "זכר" עמלק" עכ"ל.

ואנו מה נאמר מה נדבר ומה נצטרך, נחפשה דרכינו ונשובה, אנו צריכים לראות על ישראל רק טוב "כי ה' דיבר טוב על ישראל", אולם מה נעשה עם "זרעו" של עמלק שנשרש בנו כשהעיניים רואים חילול שבת ורואים את תועבות וזהמת העולם איך שדרך רשעים צליחה, אשר כל הראיות עושים רושם בנפשות וזורעים זרעים של עמלק ה", ובודאי אנו מאמינים כי "עוד מעט ואין רשע והתבוננת על מקומו ואיננו", ויהיה גילוי אלוקות כמו שהבטיח הבורא, אמנם מה יהיה עד ליום הגילוי, שאנו צריכים להכין עצמינו להכרית את זרעו של עמלק מתוכינו. וכמו שהאריך האור החיים הק' בפרשת אחרי (ויקרא י"ח ב') כי זה ההולך אחר עיני לא ימלט שלא יבוא לידי חטא משום שכח החושב שלו מכור לרע, "ואמר כמעשה ארץ מצרים אשר ישבתם, פירוש הגם שישבתם במקום שאנשיה בני זנונים ולא תמנע מכם בחינת החושב לצד ישיבתכם ביניהם כל הזמן ההוא כאומרו אשר ישבתם בה, ואין ישיבה אלא עכבה וזה יסובב תגבורת החפץ בכם, אף על פי כן אנכי מצוה אתכם שתתעצמו לנצח החשק לבל תעשו כמעשיהם" עכ"ל.

ועוד מעט ואין רשע והתבוננת על מקומו ואיננו, ויהיה גילוי אלוקות כמו שהבטיח הבורא, אמנם מה יהיה עד ליום הגילוי, שאנו צריכים להכין עצמינו להכרית את זרעו של עמלק מתוכינו. וכמו שהאריך האור החיים הק' בפרשת אחרי (ויקרא י"ח ב') כי זה ההולך אחר עיני לא ימלט שלא יבוא לידי חטא משום שכח החושב שלו מכור לרע, "ואמר כמעשה ארץ מצרים אשר ישבתם, פירוש הגם שישבתם במקום שאנשיה בני זנונים ולא תמנע מכם בחינת החושב לצד ישיבתכם ביניהם כל הזמן ההוא כאומרו אשר ישבתם בה, ואין ישיבה אלא עכבה וזה יסובב תגבורת החפץ בכם, אף על פי כן אנכי מצוה אתכם שתתעצמו לנצח החשק לבל תעשו כמעשיהם" עכ"ל.

אנפין חדתין

ויקרא אל משה וידבר הוי"ה אליו מאוהל מועד (ויקרא א' א'). הנה נבואת משה רבינו היתה תכלית הגילוי שהיה לבשר ודם, ותכלית גילוי אור השם בשמות הקדושים הוא ביום השבת קודש בו מאירים ז' מרגלאין קדישין (הוי"ה, הוי"ה בניקוד אלקים, מצפ"ץ, א"ל, אלקים, מצפ"ץ, י"ה אדני") העולים למספר תתמ"ט, וזהו ויקרא במילוי גימ' תתמ"ט. גם יעקב אבינו שעלה לבאר העליון ארצה בני קדם, הנה הבאר הזה נאמר עליו "באר חפרוה שרים", חפרוה שרים גימ' תתמ"ט כנ"ל.

והנה האות א' דויקרא הוא אל"ף זעירא, ואמרו בזה"ק מאן דאיהו זעיר איהו רב, וי"ל אל"ף זעירא עה"כ גימ' ת', ואמרו בזה"ק ת' רשים רשימו לעתיק יומין, דהיינו שהאות ת' הוא מדרגה התחתונה מהעליונים, ובחינת ת' דעתיק נחשב אצלינו לגילוי הגדול ביותר כי למעלה ממנו אין לנו השגה כלל, וזה הרמז באות אל"ף שאצלינו איהו זעיר אמנם למעלה הוא רברבא ראשית התגלות השפע משם יונק משה רבינו.

והנה משה רבינו העלה את ישראל למדרגה העליונה עד שזכו לקבל התורה, וידוע ייחוד מהאריז"ל בקרי"ש שעה"מ לימי השובבי"ם, יחוד ענבי"ם בסוד י"פול מ'צידך אלף ורבעה מימין, אשר ענבי"ם ר"ת ע"לה נובל ב'וסר י"פול מ'צדך, וזהו ויקרא אל משה ר"ת אל"ף ורבעה מימין.

